

– коли потрібно оцінити повністю всі навчальні досягнення студентів, які є результатом їхньої інтерактивної взаємодії на практичному занятті.

Для того, щоб оцінювання досягнень студентів було наближено до реального засвоєння ними навчального матеріалу певного курсу воно повинно мати потрібний характер, а саме: перевірка роботи студентів відразу після закінчення практичного заняття (відразу після засвоєння матеріалу); перевірка засвоєння матеріалу та набуття певних навичок і вмінь в кінці модуля; перевірка по закінченні навчального курсу. Діагностична і класифікаційна цінність такого поточного оцінювання, на наш погляд, є досить важливою. При цьому слід зазначити, що оцінювання не повинно заважати самому процесові навчання. Воно повинно виконувати допоміжну, а не пріоритетну функцію викладача.

Більшістю педагогів бажаним вважається застосування подвійної форми оцінювання – оцінювання в рамках шкали оцінок-балів і описове оцінювання. Останнє дозволяє краще передати студентам інформацію про способи і результати їхньої роботи, досягнення і труднощі.

Основними етапами розробки процедури оцінювання роботи студентів на практичному занятті можуть бути такими: 1) визначення мети заняття (очікуваних результатів); 2) вибір показників (критеріїв) оцінювання результатів діяльності студентів; визначення мети оцінювання; 3) вибір конкретної стратегії (способу) оцінювання; 4) вибір шкали оцінювання практичного заняття; 5) визначення шляху доведення до відома студентів очікувань викладача.

Серед інноваційних прийомів оцінювання навчальних досягнень студентів на практичних заняттях найбільш доцільними слід вважати: тест, експрес-опитування, розширене опитування, контрольна вправа або творче завдання, спостереження, самооцінка.

Л.О. Попова, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Т.Л. Мітєєва, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

О.М. Прядко, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

На сучасному етапі стрімкого розвитку ринкової економіки та конкурентоспроможності в Україні роботодавць має бути впевнений у професійній компетентності молодого спеціаліста та його

професійній усталеності. Формування молодого спеціаліста відбувається у вищому навчальному закладі. Процес формування базується на застосуванні методів, прийомів навчання, результативність яких є визначальною характеристикою майбутнього випускника.

До альтернативних методів навчання належить інтерактивне навчання або тренінгові технології. «Інтерактив» від англійського слова «interact», де «inter» – взаємний і «act» – діяти. Інтерактивні методи навчання базуються на експериментально встановлених фактах про те, що в пам'яті людини зафіксується. Цей вид навчання розвиває комплекс навичок, необхідних у роботі підприємця, маркетолога та менеджера.

До інтерактивних методів навчання можна віднести: міні-тренінги, ділові ігри, комп'ютерні симуляції, кейси, індивідуальні та групові проекти, стажування.

Інтерактивні методи, без сумніву, мають суттєві переваги перед традиційним навчанням. Під час інтерактивного навчання студенти вчать: бути демократичними; спілкуватися з іншими людьми; критично мислити; приймати власні продумані рішення.

Проте зазначені методи на сьогодні використовуються в основному лише для «активізації навчального процесу», а не як основний метод викладання бізнес-дисциплін. Інтерактивні методи не отримали належного розповсюдження в Україні через ряд причин, пов'язаних з факторами зовнішнього та внутрішнього середовища діяльності вищої школи.

Використання ділових ігор і кейсів натикаються на значні труднощі в Україні, пов'язані, в першу чергу, з ментальністю українців та їх психологією поведінки в сім'ї та школі.

Проведені соціологічні дослідження щодо відмінностей національних культур у п'ятидесяти країн світу свідчать, що Україна відноситься до країн з великою владною дистанцією, що домінує колективізм, з високим прагненням уникнути невизначеності. Для української бізнес-освіти це значить, що в аудиторії переважає авторитарний стиль викладання: студенти встають, коли заходить старший; переважає монолог викладача, відповіді студентів необхідно ініціювати; в аудиторії повинен бути порядок. Більше цінуються викладачі старшого віку з досвідом і знаннями, критикувати точку зору педагога небезпечно для студента, тому якість викладання залежить лише від рівня викладача.

Проте наша ментальність зовсім не заперечує інтерактивного навчання, а лише вимагає від викладача-новатора більше зусиль,

направлених на зміну парадигми тих, хто навчається, розуміння, що не всі в аудиторії однозначно відреагують на проведення ділової гри, бізнес-симуляції або обговорення кейсу.

З розвитком підприємництва в Україні змінюється і ставлення студентів до навчання, особливо до бізнес-дисциплін. Студенти вже віддають перевагу викладачам незалежно від їх віку та стажу викладацької роботи, але які мають стаж роботи в структурах бізнесу або консультують суб'єкти підприємницької діяльності. Отримавши підручними закордонних авторів, вони хочуть навчатися за українськими книгами, написаними простою мовою з великою кількістю прикладів із життя українського бізнесу. Студенти стають більш розкуті та незалежні, отримавши доступ до різних джерел інформації, чому, без сумніву, сприяє розвиток інформаційних технологій.

Застосування інтеракційних методів спонукає викладача до постійного самовдосконалення, оскільки він постійно отримує інформацію від студентів і слухачів факультету підвищення кваліфікації.

Таким чином, ні студенти, ні викладачі поки що не повністю готові до активного використання інтерактивних методів у навчальному процесі. Проте незважаючи на велику кількість проблем, які заважають їх застосовувати, слід зазначити, що найбільше задоволення як педагог, так і студент отримують при успішному проведенні ділових ігор і розгляді кейсів. А без такого взаємного задоволення неможливо досягти повного контакту з аудиторією і, в кінцевому рахунку, мова йде про задоволення від своєї професії. Студенти з більшою зацікавленістю відносяться до Вашого курсу, збільшується повага до Вас, як до педагога, традиційно пасивні студенти стають найбільш активними на заняттях. Це саме робота не з «двієчниками» або «відмінниками», а з потенційними підприємцями, керівниками або спеціалістами в майбутній трудовій діяльності.

М.В. Поставнича, канд. іст. наук, доц. (ХДУХТ, Харків)

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ЯК ОСНОВА НОВОЇ ПАРАДИГМИ ОСВІТИ

Невід'ємним атрибутом і символом сучасної епохи стає освіта, яка поєднує долю окремо взятого індивіда з долею культури й цивілізації в цілому.